

Sirküler Tarihi : 19.08.2024
Sirküler No : 2024/058

7524 SAYILI KANUNLA KIYMETLİ MADENLERİN DEĞERLEMESİNE YÖNELİK OLARAK YAPILAN DÜZENLEMELER

7524 sayılı Kanunla yapılan düzenlemelerden birisi de Kanun'un 8. maddesi ile Vergi Usul Kanunu'na (VUK) eklenen ve bilançolarda yer alan kıymetli madenlerin değerlemesine yönelik 274/A maddesidir.

Kanunun yayımlandığı 2.8.2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren ve dolayısıyla ilk kez 2024/3. geçici vergi döneminde ve daha sonra 2024 yıl sonunda ve müteakip yıllarda uygulanması gereken düzenleme aşağıdaki gibidir:

"Kıymetli madenler:

MADDE 274/A- Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler borsa rayıcı ile değerlendirilir. Borsa rayıcı yoksa veya borsa rayıcının muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak, bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınır.

Bu madde hükmü kıymetli maden ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir. Kıymetli maden ile olan mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetine ircasına ilişkin olarak 280 inci, 281 inci ve 285 inci maddelerde yer alan hükümler bu fıkra kapsamındaki alacak ve borçlar bakımından da geçerlidir."

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağına bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağına toplam gelirleri 2023 yılında 14 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.776 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 115.661 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Diğer yandan VUK'nun borsa rayicini tanımlayan 263. maddesinde de bu düzenlemeye paralel bir düzenleme yapılarak maddeye “ve kıymetli madenler” ibaresi eklenmiştir. Maddenin bu değişiklik sonrası metni řu şekildedir:

“MADDE 263-Borsa rayici, gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret ve kıymetli madenler borsalarına kayıtlı olan iktisadî kıymetlerin değerlemeden evvelki son muamele gününde borsadaki muamelelerinin ortalama değerlerini ifade eder.

Normal temevvüçler dışında fiyatlarda bariz kararsızlıklar görülen hallerde, son muamele günü yerine değerlemeye takaddüm eden 30 gün içindeki ortalama rayici esas olarak aldırmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Bu düzenlemeler yapılmadan önce, bilançolarda yer alan ve herhangi bir menkul kıymetle temsil edilmeyen kıymetli madenler, VUK'da bunlar için tayin edilmiş başkaca bir değerleme ölçüsü olmadığı için “emtia” olarak kabul edilip maliyet bedeli ile değerlenmekteydi.

Yapılan düzenleme uyarınca, kıymetli maden üretim ve alım-satımı ile işigal eden mükelleflerin aktiflerinde ticari mal olarak kayıtlı olanlar hariç olmak üzere, mükelleflerin aktiflerinde tasarruf/yatırım amacıyla tutmuş oldukları kıymetli madenler ile kıymetli maden ile olan alacak ve borçlar borsa rayici ile, yoksa maliyet bedeli ile değerlenecektir.

Kıymetli madenlere dayalı fiziki ya da kaydi olarak açılan mevduat hesapları ile kredi hesapları da borsa rayici ile değerlenmelidir. Kıymetli maden ile olan mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar ve borçlar değerleme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Bu değerlemede esas alınması gereken borsa rayicinin, “Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası”nda oluşan değer olduğu anlaşılmaktadır.

Bu piyasada altın, gümüş, platin ve paladyum madenleri işlem görmektedir. Bu madenlerin ton veya kilogram işlem fiyatları oluşmaktadır. Bunlar külçe, granül, cevher vb. cinsler bazında fiyatlanabilmektedir. Dolayısıyla değerleme yapılacak altın veya diğer kıymetli madenin cinsine göre (gram altın, Cumhuriyet altını, külçe altın vb.) borsada oluşan fiyatın ne şekilde çevrileceğine veya çevrilip çevrilmeyeceğine yönelik olarak tereddütler vardır. Bize göre örneğin bilançosunda Cumhuriyet altını bulunduran bir işletmenin sırf bunun gramajından hareketle borsadaki külçe altından dönüşümle bulunan fiyatı üzerinden değerlenmemesi gerekir. Zira bunlar birbirinden farklı esaslara göre fiyatlanan mallardır.

Bu sebeple Bakanlığın uygulama esaslarını ayrıntılı olarak belirlemesi ve hatta her geçici vergi dönemi ve yıl sonlarında kıymetli madenlerin türleri itibariyle borsada oluşan değerlerini periyodik olarak yayımlaması gerekmektedir.

Diğer yandan borsa rayiciyle değerlenen kıymetli madenler parasal kıymet olduğundan enflasyon düzeltmesine tabi değildir. Ancak borsa rayici olmadığından maliyet bedeli ile değerlenecek olanların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekir.

Diğer yandan getirilen bu düzenleme uyarınca madde hükmü kıymetli maden ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir.

Bir diğer tartışmalı husus, borsa rayici ile ilk kez değerlemenin yapılacağı 2024/3. geçici vergi döneminde, eskiden beri bilançoda mevcut olan ve bugüne kadar maliyet bedeliyle değerlendirilmekte olan bu türden varlıklarda ortaya çıkması muhtemel değerlendirme farklarının 2023 ve önceki yıllara isabet eden kısmının vergisel açıdan nasıl bir muameleye tabi tutulacağı meselesidir. Zira aynı şekilde, bunlardan parasal olmayan kıymet sayılmış oldukları cihetle 2023 yıl sonu ve 2024/2. geçici vergi dönemi sonu itibariyle enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş olanlarda ortaya çıkan enflasyon düzeltmesi farkları ile, 2024/3. geçici vergi döneminde ilk defa borsa rayicine göre değerlendirme yapıldığında ortaya çıkacak değerlendirme farkının nasıl dikkate alınacağı da ayrı bir tartışma konusudur. Kanunda bu konuda geçiş dönemi düzenlemelerine yer verilmemiş olduğu için, Bakanlığın bir an önce tebliğ bazında düzenleme yaparak mükellefleri aydınlatması gerektiği görüşündeyiz.

Saygılarımızla.